

معاونت پژوهش، برنامه ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی

استاندارد شایستگی

مسئول فنی شرکت حمل و نقل کالا

Technical Assistant on Freight Transport

گروه شغلی

حمل و نقل زمینی

کد ملی استاندارد

۳	۱	۱	۵	۳	۰	۱	۳	۰	۰	۱	۰	۰	۲	۱
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه		شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه	

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۴۰۲/۰۳/۲۸

شناسنامه استاندارد شایستگی

استاندارد شایستگی مسئول فنی شرکت حمل و نقل کالا با کد ۳۱۱۵۳۰۱۳۰۰۱۰۰۲۱ با مشارکت خبرگان حرفه‌ای، صاحبان مشاغل، مربیان و کارشناسان برنامه‌ریزی درسی تدوین و در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۸ گروه شغلی حمل و نقل زمینی بررسی و به تصویب رسید و در سامانه ملی استاندارد مهارت بارگذاری گردید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.
از صاحبان نظران، متخصصان، صاحبان مشاغل و خبرگان حرفه‌ای دعوت به عمل می‌آید با ارسال نقطه نظرات اصلاحی خود، در انطباق بیشتر این استاندارد با نیازهای اکنون و آینده بازار کار، مشارکت نمایند.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی

تلفن: ۶۶۵۸۳۶۲۸ - ۰۲۱

ایمیل: rpc@irantvto.ir

سامانه ملی استاندارد مهارت: rpc.irantvto.ir

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد: دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

کد ملی شناسایی استاندارد شایستگی: ۳۱۱۵۳۰۱۳۰۰۱۰۰۲۱

اعضاء کارگروه برنامه‌ریزی درسی: حمل‌ونقل زمینی						
ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل	سمت در کارگروه	سابقه / تجربه کار
۱	فرهاد ابوالقاسمی	کارشناس ارشد	برنامه ریزی حمل‌ونقل	مدرس دوره‌های آموزشی ضمن و بدو خدمت حمل‌ونقل	مربی / مدرس	۲۲ سال
۲	عباس محمودآبادی	دکتری	مهندسی صنایع	نماینده سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در امور آموزش بخش	کارشناس	۲۹ سال
۳	بهزاد دست‌کشاورز	کارشناسی	مهندسی عمران	کارشناس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	دبیر کارگروه حمل‌ونقل زمینی	۱۷ سال

تعاریف اصطلاحات بکار رفته در این استاندارد

شایستگی؛ توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد می‌باشد.

کد؛ مجموعه‌ای از اعداد برگرفته از سند بین المللی طبقه بندی مشاغل ISCO-2008 و شناسه‌های قراردادی است که به منظور شناسایی استانداردها تعیین می‌شود.

حرفه؛ مجموعه‌ای از چند شغل همگن که در یک گروه بزرگ دسته‌بندی شده، در مبانی و اصول مشترک بوده و در طبقه‌بندی شغل و حرف در یک سطح مهارت و تخصص قرار می‌گیرند.

استاندارد شایستگی؛ نقشه کاری شامل مولفه‌های شایستگی، استاندارد عملکرد و تجهیزات و ابزار مورد نیاز برای انجام کار در شغل و حرفه مورد نظر می‌باشد.

شرح استاندارد؛ بیانی‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل یا شایستگی از قبیل جایگاه، کارها، ارتباط با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز می‌باشد.

مراحل کار؛ مراحل کار از تجزیه و تحلیل حرفه، وظایف و تکالیف کاری نشأت گرفته و نشان دهنده مرحله یک کار عملی بوده و قابل اندازه گیری و مشاهده می‌باشد.

استاندارد عملکرد؛ سطح قابل قبول برای انجام یک کار در یک حرفه یا شغل را استاندارد عملکرد کار می‌نامند. که شامل انجام کار با استفاده از تجهیزات، ابزار و مطابق با استانداردهای کاری ملی و بین المللی می‌باشد.

اعتبار؛ تعیین کننده ارزش آموزشی هر شایستگی است و هر واحد آن معادل ۳۰ ساعت آموزش می‌باشد.

سطح مهارت؛ نشان دهنده سطح مهارت مطابق ۴ سطح سند ISCO-2008 است.

سطح ایسکد مورد نیاز؛ نشان دهنده حداقل سطح آموزش مورد نیاز برای کار در سطح مهارت خاص مطابق با سند ISCO-2008 می‌باشد.

مولفه‌های شایستگی؛ شامل اجزای شایستگی دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز برای انجام کار در شغل و حرفه مورد نظر می‌باشد.

دانش؛ حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی است که می‌تواند شامل علوم پایه، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت؛ حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی است که معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش؛ مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیرفنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی و بهداشت؛ مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی؛ ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت شود تا کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

تجهیزات، ابزار و مواد مصرفی؛ حداقل امکانات مورد نیاز برای اجرای آموزش مطابق استاندارد شایستگی است.

کد: ۳۱۱۵	عنوان حرفه: تکنیسین مکانیک
کد: ۳۱۱۵۳۰۱۳۰۰۱۰۰۲۱	عنوان استاندارد شایستگی: مسئول فنی شرکتهای حمل و نقل کالا
شرح استاندارد این استاندارد شامل دانش، مهارت و نگرش لازم جهت انجام کار «مسئول فنی شرکتهای حمل و نقل کالا» در محیطها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا بر اساس استانداردهای محیط کار و مراحل کاری زیر می باشد. مراحل کار ۱. بررسی اهمیت وضعیت فنی وسایل نقلیه در رخداد حوادث رانندگی، اهمیت و ضرورت کنترلهای فنی مورد بازدید مسئول فنی در شرکت حمل و نقل و نیز قوانین و مقررات مسئول فنی شرکت و پیاده سازی آنها ۲. بررسی تجهیزات و ارزیابی شرایط فنی وسایل نقلیه باری و بازرسی تجهیزات و قسمتهای مختلف یک کامیون (تریلی) ۳. بررسی و بکارگیری مباحث فنی در حمل و نقل کالا ۴. استفاده از سامانه های نوین حمل و نقل کالا و مدیریت صحنه های آتش سوزی و تصادفات ۵. بررسی و کنترل اسناد و مدارک راننده، وسیله و حمل بار و تکمیل فرمهای قانونی	
استاندارد عملکرد کنترل وضعیت فنی وسایل نقلیه شرکتهای حمل و نقل کالای برون شهری با استفاده از قوانین و دستورالعملهای ابلاغی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای بر اساس مفاد تبصره ذیل ماده (۵) آیین نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۳۱) و ماده (۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی موضوع مصوبه شماره ۱۵۹۳۳۹/ت/۴۷۱۸۷ هـ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۶ هیأت محترم وزیران	
سطح مهارت شایستگی: سطح ۳ (سه) مهارت سطح ایسکد مورد نیاز: پایان دوره متوسطه اعتبار: یک (۱) واحد	

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
۱	بررسی اهمیت و ضرورت مدیرفنی در شرکت حمل و نقل و قوانین و مقررات مسئول فنی شرکت باربری	دانش: - اطلاع از حوادث جاده‌ای در ایران و جهان بر اساس چندین رخداد واقعی گزارش شده - نحوه بررسی عوامل موثر در حوادث جاده‌ای و سهم نقص فنی وسایل در آن بر اساس مستندات و آمارهای رسمی ملی و بین‌المللی - آئین‌نامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۳۱ و ۳۲ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی - آئین‌نامه ضوابط مسئول فنی شرکتهای حمل و نقل و تاریخچه - قانون نحوه رسیدگی به تخلفات رانندگی - آیین‌نامه منع تغییر وضعیت وسایل نقلیه - آئین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت موسسات حمل و نقل - قانون الزام شرکتهای ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه - دستورالعمل استانداردهای فنی و نحوه استفاده از تجهیزات ایمنی - سایر قوانین مرتبط با حمل و نقل (بیمه، قاچاق، قوانین مرزی و گمرکی) - انواع تخلفات مرتبط با فعالیت مسئول فنی مهارت: - بررسی و تعیین عوامل بروز حوادث رانندگی و نقش وضعیت وسایل نقلیه در رخداد حوادث از طریق ارایه مثالهای واقعی حوادث رانندگی - انجام اصول حفظ ایمنی و کار با وسایل ایمنی - مهار کردن آتش با کپسول آتش نشانی و استفاده از تجهیزات آن بر اساس توصیه‌های ابلاغی توسط سازمانهای مسئول در مدیریت بحران - بکارگیری تجهیزات و ارقام موجود در جعبه کمک‌های اولیه - تشخیص تغییر وضعیت وسیله نقلیه و مغایرت آن با کارت مشخصات وسیله
۲	بکارگیری تجهیزات و ارزیابی شرایط فنی وسایل نقلیه باری و	دانش: - انواع و اقسام لاستیک و اجزای آن، شرایط استاندارد و خرابی‌های آن، سیستم ترمز وسیله، سیستم تعلیق وسیله، سیستم سوخت رسانی، سیستم برق رسانی، سیستم هدایت وسیله،

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
۳	بازرسی و بکارگیری مباحث فنی در حمل و نقل کالا	تجهیزات ثانویه وسیله (آینه، چراغ، بوق، تجهیزات سرمایشی و گرمایشی، برف پاک‌کن و)، نشانگرها بر اساس دستورالعمل اجرایی مسئول فنی صادره توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای مهارت: - اندازه‌گیری آج لاستیک و تشخیص خرابی‌های لاستیک - عیب‌یابی ترمز اصلی، ثانویه (دستی) - عیب‌یابی سیستم تعلیق وسیله (کامیون و تریلی) - عیب‌یابی سیستم سوخت رسانی وسیله - عیب‌یابی سیستم برق رسانی (باطری، کوئل، دینام، سیم کشی، فیوزها، ...) - عیب‌یابی سیستم هدایت (لقی فرمان، جلوبندی وسیله و ...) - عیب‌یابی تجهیزات ثانویه وسیله (آینه، چراغ، بوق، تجهیزات سرمایشی و گرمایشی، برف پاک‌کن و) - عیب‌یابی نشانگرها و تشخیص خطاری که هریک از نشانگرها معرف آن هستند.
		دانش: - تجهیزات مهار بار و استانداردهای آنها - اصول بارگیری، تخلیه، چیدمان و مهار بار - اصول و ضوابط حمل بار در راه‌های کشور تمامی موارد فوق بر اساس دستورالعمل اجرایی مهار بار در انواع وسایل نقلیه صادره توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای می‌باشند. - اصول و ضوابط حمل و نقل مواد خطرناک برابر آیین‌نامه اجرایی حمل و نقل مواد خطرناک در راه‌های کشور موضوع مصوبه شماره ۴۴۸۷۰ ت ۲۹/۲۲ هـ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۷ هیأت محترم وزیران و اصلاحات بعدی آن مهارت: - بازرسی سلامت و ایمنی تجهیزات مهار بار

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
		- انجام بارگیری مناسب بار و حفظ تعادل آن و توزیع مناسب وزن روی محورها - اندازه‌گیری عرض، طول و ارتفاع کلی وسیله نقلیه با بار - مهار نمودن انواع بارهای مختلف بر حسب شکل هندسی آنها - تشخیص و شناسایی مواد خطرناک از روی علائم، تابلوها و برچسب‌ها - تعیین تناسب نوع بار و بارگیر آن - موارد فوق برای تمامی انواع وسایل نقلیه باری شامل کشنده، کامیون، کامیونت و وانت مشمول خواهد شد.
۴	استفاده از سامانه‌های نوین حمل و نقل کالا و مدیریت صحنه‌های آتش سوزی و تصادفات	دانش: - سیستم‌های نوین راهبری، ردیابی، فناوریهای اطلاعاتی و مستندسازی - انواع و اقسام و اهمیت مسایل آتش سوزی در وسایل نقلیه باری - شیوه‌های مدیریت صحنه تصادفات، پیشگیری از تصادفات، مواجهه با خطرات بر اساس توصیه‌های ابلاغی توسط سازمانهای مسئول در مدیریت بحران
		مهارت: - بکارگیری نرم‌افزارهای نوین ردیابی و سامانه‌های اطلاعاتی برابر مستندات ارایه شده توسط سازنده سامانه‌ها - اطفای حریق و مدیریت صحنه آتش سوزی از راه دور برابر روشهای مورد نظر سازمانهای آتش‌نشانی و خدمات اضطراری - ارائه دستورهای لازم به راننده جهت پیشگیری از تصادفات - اعمال مدیریت صحنه تصادفات شامل ایمنی سازی صحنه، ارائه راهنمایی به راننده جهت تابلوگذاری، اطلاع رسانی، رسیدگی به مجروحان احتمالی و ... - تمامی موارد فوق بر اساس دستورالعمل اجرایی مهار بار در انواع وسایل نقلیه صادره توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای می‌باشند.
۵	بررسی و کنترل اسناد و مدارک راننده،	دانش: - انواع و اقسام و مشخصات مندرج در مدارک راننده (گواهینامه، کارت هوشمند، ...)

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
	وسیله و حمل بار و تشخیص موارد نقص	- انواع و اقسام و مشخصات مندرج در مدارک وسیله (بیمه نامه، کارت مالکیت، معاینه فنی) - انواع و اقسام و مشخصات مندرج در مدارک سفر (بارنامه)
		مهارت: - بررسی، کنترل و اعتبارسنجی مدارک راننده و تشخیص موارد نقص - بررسی، کنترل و اعتبارسنجی مدارک وسیله و تشخیص موارد نقص - بررسی، کنترل و اعتبارسنجی مدارک سفر و تشخیص موارد نقص - تکمیل فرم چک لیست تجهیزات ایمنی سفر در وسایل نقلیه باری - روالهای اداری، بایگانی و مستندسازی گزارشات

* تمامی موارد فوق بر اساس دستورالعمل اجرایی مهار بار در انواع وسایل نقلیه صادره توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای می‌باشند.

نگرش

- رعایت اخلاق حرفه‌ای بر اساس دستورالعمل اجرایی فعالیت مسئول فنی صادره توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای
- دقت در انجام کار
- ارتقاء جایگاه مدیرفنی در شرکت حمل و نقل
- تعهد نسبت به حفظ امنیت و سلامت کالا
- تعهد نسبت به حفظ اموال شرکت باربری
- نگرش پیشگیرانه در جهت افزایش ایمنی در رانندگی
- اصلاح نگرشهای اشتباه و رایج در بازرسیهای وسیله قبل از سفر

ایمنی و بهداشت

- رعایت نکات ایمنی در محیط کار
- رعایت نکات بهداشتی در محیط کار

- رعایت الزامات سلامت
- رعایت اصول ارگونومی در محیط کار
توجهات زیست محیطی
- رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی

تجهیزات		
ردیف	عنوان	مشخصات فنی
۱	ویدئو پروژکتور	استاندارد
۲	پرده نمایش	استاندارد
۳	کامپیوتر و تجهیزات جانبی آن	استاندارد
۴	تخته وایت برد و ماژیک	استاندارد
۵	یک دستگاه کشنده، کامیون، کامیونت و وانت	کشنده دارای قابلیت اتصال به انواع بارگیر دارای چندین نقص فنی مستمر به منظور توضیح و تشخیص فراگیر
۶	ماکت انواعی از محمولات تعریف شده در دستورالعمل مهار بار	ماکت با اندازه واقعی

ابزار		
ردیف	عنوان	مشخصات فنی
۱	آچار (بکس / تخت / رینگی)	استاندارد
۲	جعبه ابزار (پیچ گوشتی، فازمتر، ...)	استاندارد
۳	چراغ اضطراری	شارژی
۴	آج سنج لاستیک	استاندارد (دقت دهم میلی متر)
۵	درجه تنظیم باد	استاندارد
۶	کپسول آتش‌نشانی	۲ کیلوگرمی پودری
۷	جعبه کمک‌های اولیه	با وسایل کامل
۸	مثلث خطر	استاندارد
۹	مجموعه کامل تجهیزات مهار بار	۱ مجموعه
۱۰	مجموعه کامل تابلوها و برچسب‌های مواد خطرناک	۱ مجموعه

مواد مصرفی		
ردیف	عنوان	مشخصات فنی
۱	لباس کار	به تعداد فراگیران در هر مرحله آموزشی
۲	کفش ایمنی	به تعداد فراگیران در هر مرحله آموزشی و مقاوم در برابر ضربه و مواد شیمیایی
۳	دستمال تنظیف	به تعداد لازم